

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO RŪMAI

Lietuvos Respublikos aplinkos viceministrui
Gerb. Ramūnui Krugeliui

2025-05-22 Nr. 1.05-0242
Į 2025-05-05 Nr. D8(E)-1830

DĖL SAJUNGAI SUSIRŪPINIMĄ KELIANČIŲ INVAZINIŲ SVETIMŲ RŪŠIŲ SĄRAŠO

Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai, vadovaudamiesi 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1143/2014 dėl invazinių svetimų rūšių introdukcijos ir plitimo prevencijos bei valdymo (toliau – Reglamentas), reiškia poziciją, kad kanadinės audinės (*Neogale vison*) įtraukimas į Europos Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių rūšių sąrašą (toliau – Sąrašas) būtų perteklinis, nepagrįstas ir sukeltų itin neigiamų socialinių-ekonominių pasekmių Lietuvai.

Kanadinės audinės įtraukimas į Sąrašą sukeltų grėsmę vienai iš ekonomiškai stipriausių žemės ūkio šakų Lietuvoje – kailinių žvėrelių auginimui. Ši veikla Lietuvoje bendrai sugeneruoja dešimtis milijonų eurų vertės per metus, sukuria tūkstančius tiesioginių ir netiesioginių darbo vietų, ypač regionuose, kur socialinis stabilumas yra tiesiogiai priklausomas nuo žvėrininkystės sektoriaus. Be to, žvėrininkystės sektorius Lietuvoje veikia be jokių subsidijų ar tiesioginių išmokų – tai savaime save išlaikanti, mokesčius mokanti ir aukštą pridėtinę vertę generuojanti veikla.

Be to, tokio įtraukimo pasekmės iš esmės reikštų, kad šios rūšies laikymas komerciniais tikslais būtų uždraustas, o tai būtų *de facto* šakos likvidavimas. Tokia priemonė prieštarautų subsidiarumo ir proporcingumo principams – ypač turint omenyje, kad Lietuvoje kanadinė audinė jau yra įtraukta į nacionalinį invazinių rūšių sąrašą, o jos kontrolė efektyviai vykdoma leidžiant ištisis metus ją medžioti be kvotų.

Svarbu ir tai, kad Aplinkos ministerija nėra įvertinusi ir neturi duomenų apie tai, kokį poveikį aplinkai ir (ar) invazinių rūšių kontrolei turi (gali turėti) gyvūnų laikymo ir (ar) veisimo kailių gavybos ar pardavimo tikslu ūkinė veikla. Todėl siekiant įvertinti galimą poveikį, visų pirma turėtų būti atliekamas kompleksinis vertinimas, atsižvelgiant į laikomą kailinių žvėrelių rūšį, jų kiekį, sąlygas, teritorijos specifiką ir kitus aspektus.

Kita vertus, pats rūšies įtraukimas į Sąrašą savaime negarantuoja veiksmingo populiacijos suvaldymo gamtoje. Priešingai – pagal Reglamentą, tai reikštų, kad valstybei tektų papildomai finansuoti rūšies plitimo prevencijos ir kontrolės priemonės. Tai apimtų monitoringą, kontrolės planų rengimą ir įgyvendinimą, analizes, viešinimą ir kt., o tai reikštų papildomą ir ilgalaikę biudžeto našatą. Atsižvelgiant į Aplinkos ministerijos rašte nurodytą argumentą, kad kanadinės audinės kelia tiesioginę grėsmę paukščių kolonijoms, žuvims ar varliagyviams, pabrėžiame, jog šios grėsmės valdymas turėtų būti paremtas lokaliomis priemonėmis, o ne vien Sąrašo papildymu, kuris nėra nei pakankamas, nei savaime veiksmingas.

Chamber of Agriculture of the Republic of Lithuania

Asociacija
Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 135199748
K. Donelaičio g. 2, LT-44213 Kaunas, Lietuva, Lithuania

Tel. (8 37) 400 351
Phone +370 37 400 351
Faks. (8 37) 400 350
Fax +370 37 400 350
El. paštas zur@zur.lt

<http://www.zur.lt>
PVM mokėtojo kodas LT351997412
Atsiskait. sąskaita Nr. LT717300010002241806
AB Swedbank bankas, banko kodas 73000

Svarbu pažymėti, kad šiuolaikinės fermose laikomos audinės dėl ilgalaikės selekcijos nebeturi laukinių protėvių savybių – jos yra ramios, neagresyvios, be gebėjimų prisitaikyti laisvėje. Praktiškai taikomos fizinės apsaugos priemonės užtikrina jų nepabėgimą, o pasprukusios audinės dėl genetinių savybių dažniausiai neišgyvena.

Todėl siūloma priemonė – kanadinės audinės įtraukimas į Sąrašą – būtų perteklinė, neadekvati nacionalinei situacijai, kelianti ekonominę, socialinę ir administracinę riziką, taip pat nesukurianti aiškaus aplinkosauginio efekto.

Atsižvelgiant į išdėstytas teises bei faktines aplinkybes, prašome Aplinkos ministerijos nepalaikyti siūlymo įtraukti kanadinę audinę į Sąrašą bei atitinkamai atstovauti šiai pozicijai Europos Komisijoje.

Pagarbiai

Direktorius

Sigitas Dimaitis